

MURASZOMBAT és VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárás Gazdaszövetség

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Évesre 6 kor., fél éves 3 kor., egyes szám 20 fillér.

Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:

BALKANYI ERNŐ címére Muraszombat küldendők.

Felölös szerkesztő: Dr. CZIFRÁK JÁNOS.

Főmunkatárs: STERN HUGÓ.

Kiadó:

A Vendévidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 30 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.

Nyiltér sora 50 fillér.

A többtermelés szervezése.

Egy igen jó barátom, aki szigoru kritikus, azt kérdezte tőlem, hát nem akar minden gazda többet termelni, nem örül neki minden gazda, ha 6 mázsa helyett 8 mázsás termése van holdanként, elvégzi ezt minden gazda a maga módja szerint, mit tartozik ez a városi emberekre, mi szükség van itt szervezkedésre, országos mozgalomra?

A következőkben azt kívánom bizonyítani, hogy ilyen mozgalomra szükség van, hogy a termés fokozása nemcsak az egyes gazdáknak a magánügye.

Az egyetlen Robinson, ami gyermekkorunk ideálja volt az, aki tudott magának kulturát teremteni egyes-egyedül a Senki szigetén. De ugye-e ő csak a mesében élt és a valóságban minden kulturához, minden termeléshez több embernek kell társulni. A parasztnak is segítségére van szüksége, ha a földjéből termést akar kivenni, társulnia kell más emberekkel, akik neki segítenek magot beszerezni, állatot gyógyítani, gépet vásárolni, termést értékesíteni, — annál hatásosabb a munkája, minél jobban megtalálja a megfelelő segítséget. És segítségre, társulásra, még pedig minél több arra alkalmas ember támogatásra van szüksége a közép- és nagybirtokosnak is. Annak a belátása, hogy a mezőgazdasági termelés már a legkisebb üzemben is sokféle ember társulásának az eredménye és akkor jár nagyobb sikerrel, ha alkalmas egyének vesznek benne részt, már egymagában meggyőzhet róla, hogy a mezőgazdaság dolgai iránt való érdeklődés sok embernek, nem hivatásos gazdáknak is a maguk módja szerint való belekapcsolódása a mezőgazdasági termelésbe, hasznos dolog, növeli a terméseket.

Konkrét példákat mondok el abban a meggyőződésben, hogy mások százat tudnának elmondani, jobbat, jellemzőbbet.

Valami tengerészkapitány egyik exotikus utjában látott egy különös fajta gumós növényt, elhozta Európába, megkezdte a maga kertjében szaporítani. Nem hivatásos gazdának a munkája volt, hogy az európai országok mezőgazdaságban meghonosodott a burgonyatermelés, ami évente több milliárd értéket hoz létre, aminek a termelésénél talán Európa lakosainak egytizedrésze talál állandó foglalkozást. De Liebig sem volt hivatásos gazda, hanem patikárusság, majd tanár egy kis német egyetemen mégis azok a vizsgálatok, amiket ő az ő nagyon primitív laboratóriumában végzett, alapját vetették meg a műtárgyazásnak, ennek a egyszerű eljárásnak, ami által Tunisz és Algír, Brit-India és Északamerika nyers

foszfátjai, a vasgyártás melléktermékei, vegyszerek, mérnökök, kereskedők, gérimunkások közreműködésével Kovács Jánost és Oláh Pétert nagyobb terméshez segítik. Nem történhetik ma semmi az öt világ-részben, ami valami uton nem éreztetné hatását a magyar gazdára is. Lehet-e tehát azt mondani, hogy a termelést majd elvégzik a gazdák, ahhoz a városi emberek semmi köze sincs? A gabonakereskedő a Nádorutcai irodájában, a hajóvállalkozó, a gép-elárúsító, a kendergyáros, sőt az orvos, az ügyvéd, a középiskolai tanár is talál a maga hivatása körében számos olyan vonatkozást, ahol ő megtermékenyítheti, hatásosabbá teheti a földművelő munkáját.

A földön, akkora területen, mint Magyarország, óriási tömege van a ki nem használt energiáknak. Egyetlen növényi tápanyag hiányában minden gazdasága a földnek hiábavaló, az összes hatóerő ott marad kihasználatlanul, amíg azt az egyetlen tápanyagot bele nem viszik. Több százezer hold Magyarországon a nem teremőföld, mert még nem kezdtek meg rájuk a szik megjavítását, vagy nem vezették le róluk a vizet, vagy nem találtak olyan növényt, amelyik a kedvezőtlen viszonyok között is megerem. Millió ember dolgozik olyan szerszámmal, amellyel napi teljesítménye csak kétharmada, vagy háromnegyede annak, amit megfelelő szerszámmal végeznél tudna. Millió ember, dolgozni tudó ember hever béke idején, téli napokon a kemence mellett, azért, mert nem talál munkát és nincs vállalkozó, aki az ő ki nem használt munkacerejét értékesítse.

Lehet-e tehát azt mondani, hogy a többtermelést majd elvégzi a gazda, mert az ugyanis az ő érdeke? A tapasztalat azt mutatja, hogy a gazda ezt a feladatot egymagában nem végzi el. Lehet-e egyedül a gazdát vádolni, hogy a mi átlagos terméseinek Magyarországon oly alacsonyak? A megoldásra váró feladatok roppant tömegében részt kell venni annak is, aki maga nem gazda. Hogy a magyar nép ezer éven át nem fejlesztette a földművelést még magasabb fokra ebben az országban, az nemcsak a földművelők mulasztása, abban mindnyájan bűnösök vagyunk, akik nem kerestünk kapcsolatot a magunk foglalkozása és a földművelés előmozdítása közt.

A gazdának a szerepe, hogy előkészítse a földet, belevesse a magot, ápolja a fejlődő növényt, letakarítsa, megkezdje gazdaságának felszerelési tárgyait és a termést előmozdító anyagokat beszerezze. Mindehhez tudás és anyagi eszközök szükségesek. Ha ezek hiányoznak, úgy a termések alacsony színvonalra maradnak. Az, aki birtokában van annak a tudásnak, vagy azoknak a ható

anyagoknak, amelyek utján a termést fokozni lehet, az odamehet a gazdához és azt mondhatja: társuljunk valamilyen formában, én adom azt, ami nekem hiányzik, az elért eredményen osztozunk.

Annak, hogy a gazda nem termel többet, elsősorban a gazda kényelemszeretete, ősi megszokása az oka.

De igen sok esetben mulasztás terheli a városi lakosságot is, azokat is, akik nem gazdák, de rendelkezéniük azzal a tudással, vagy azokkal az eszközökkel, amelyekkel a termést lehet fokozni. Az, hogy a magyar nép nem termel több ipari növényt, ami egyszerű, viruló iparágaknak szolgálhatnak nyersanyagul és hogy nem használ több gépet, műtrágyát, amelyeknek előállítását ismét az iparnak adna nagyobb lendületet, visszavithető az organizáció hiányára. Minden meg nem munkált, vagy rosszul megmunkált földterület új fogyasztó és új nyersanyagszállító lehetne az ipar és a kereskedelem számára. Ezeknek a megmunkálását előmozdítani, akár az ismeretek terjesztése, akár a hitel szervezése, akár a kocszkázat. egyrészenek átvállalása utján olyan feladat, amit a városi lakosságnak kell saját érdekében megoldani.

A többtermelés ügye tehát nem bízható rá egészen az egyes gazdák elhatározására. Nem lehet a kérdés elől azokkal kitérni, hogy a gazdának ugyanis igyekeznék saját érdekében többet termelni. A kérdésnek tulajdonképpen gerince a szervezkedés. Szervezni kell olyan növények termelését, amiben még el vagyunk maradva, szervezni kell a bőven termő növénygyedek és családok elszaporítását, szervezni kell a termelésnek mindent az ágát, amelynek meghonosításához sem a tudás, sem az anyagi eszközök nincsenek még meg az egyes gazdáknál, szervezni kell az ipari feldolgozást.

Egymás segítségére jövő, egymást támogató, egymást kiegészítő emberek társulása, szervezése közös célokra, együttes munkába beállítása, mindig a viszonyoknak megfelelő új és új formában, — ez volna az a mód, ami szerintem a termések fokozásához vezet. Ehhez kell a folytonos agitáció és annak a meggyőződésének a kialakulása, hogy a nagyvárosok elfoglalt emberének is van alkalma és működési köre is 'hogy a mezőgazdasági termések fokozásában részt vegyen.

Ünnepély a polgári iskolában.

Szokatlanul szép ünnepség keretében ünnepelte meg a muraszombati polgári iskola ifjusága az 1848-as törvények szentesítésének évfordulóját. Jelentőséget és súlyt ad az ünnepnek a mai idők komoly

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását.

ihlete, amikor felette fontos és indokolt, hogy az ifjuság nevelése, melyre a háboru véren váltott gyümölcsceinek learatása és eredményeinek a magyarságra nézve mentül okosabb és öntudatosabb kihasználása vár, hazafias szellemű legyen. Különösen fontos a nevelésnek ez a nemzeti iránya a mi járásunkban, hol a nemzetiségi viszonyok és az idegen szomszédság folytán az ifjuság tanítóira különös és kettőzött feladatort rött a hazafias kötelesség. Ezt az erős nemzeti érzést láttuk eredményesen megnyilatkozni ezideig is a járás ifjuságának nevelésében és a most lezajlott szép ünnep fényesen igazolta, hogy a járás tanítósaága által jól megalapozott kultur munkát mily szép eredménnyel folytatja a polgári iskola tanári kara. Az ünnepély műsora a következő volt:

1. Őrszem a Dunán. Előadja az énekkar Csizsár János vezetésével.
 2. Megnyitó beszéd. Tartja Zágonyi János h. igazgató.
 3. Magyar nyelv. Ábrányi Emiltől. Szaválja Kohn Dezső.
 4. Májusi dal. — Ballag már a vén diák. Előadja az énekkar.
 5. Felolvasás. Tartja Tóth Kálmán tanár.
 6. Lengyel országi harangok. Endrői Szándortól. Szaválja Vohár Ignác ill. o. t.
 7. Trombitás Balog, Gács Demetertől. Szaválja Czipot György II. o. t.
 8. Hymusz. Előadja az énekkar.
- A szavaltok előtt Kardos Miklós II. o. t. mond rövid bejelentőt.

Az ünnepélyen szép számban megjelent közönséget Zágonyi János h. igazgató üdvözölte tartalmas és szép beszéddel.

Az ünnepi beszédet Tóth Kálmán tanár tartotta. A jeles képzettségű tanár kiváló és gyakorlott szónoki készséggel előadott beszéde frenetikus hatást váltott ki a közönségből. Itt közöljük a szép beszédet, mely méltó arra, hogy a komoly és törekvő ifjuság annak minden sorát szívébe véssze:

Mélyen Tisztelt Közönség!
Kedves Ifjak!

Nagy idők nagy napjainak emlékére gyűltünk ma egybe, mi, aki magunk is nagy idöket s ezeknek talán legnagyobb napjait éljük.

1848-1 ünnepeljük az 1916. évben, a világ-felfordulás jegyében!

Csodálatosan hatalmas keret ami kis magyar ünnepeinknél! Hogy is lehet ma ünnepelni? Szinte lehetetlen, mint pusztító orkánban a virágszeds.

Ünnepleshez vihar utáni nyugalom, szeliden lelkesülő megemlékezés kell, de hogy lehet nyugodtság ma, mikor a világ sarkai lángokban állnak s az öntudatlanságot kivéve nincsen oly szem, mely ijedten meg ne rebbent volna először, hogy azután a megszokás erejétől nyert tévova tekintettel bámoljon bele a világháboru felelmes fenségébe. Az ünnepléshez emlékezés kell, de hogy érhet vissza ma az emlékezés 68 évre? Utjában a 2 legutolsó év majd minden napja megakasztja, a nagy események cikloppörölyként lezuhán egymásutánja ekábitotta már az emlékező agyat, a legírísibb Hőfer-jelentés a legutolsó állomás is emlékeztünkben s Belgium, Lengyelország, Szerbia elfoglalása is már csak ugy tűnek elénk, mint ködön át a meg-megrezdülő távol csillagok.

Az ünnepléshez ugyebár kedves ifjak ünnepies belső, ünnepies külső is kell? A szép ruha cipő, mivel együtt járt a jó figyelmeztetés is:

„Vigyázd rá fiam, ez az ünneplő ruhád, ez ünneplő cipőd!”

Ma e jó tanács szinte kérés lett, pedig nem is az ünneplőre, csak a rendesre, a hétköznapi, legtöbbször az egyetlen ruhára vonatkozik.

És mi mégis ünnepeink! Igen, 1916-ban 1848-t ünnepejük — mert magyarok vagyunk.

Egy nagyszüvenedésü, de még nagyobb erejű nép oly történelemmel, melynek fényes napjai, különösen 1848-a át bír világitani az egész világháboru ragyogó csillagterén, mert tűzforrás, mert saját fénye van. A mi 48-unk nincs messze az emlékezetnek s e nagy év sárguló lapjai csak oly dicsők nekünk, mint az a két frissen irt lap, mely magyar vitézséggel, szövetségi és királyhűséggel ragyogón teleurta e két legutóbbi évben került ki Klio tolla alól.

Oly nagy év hát ez a 48, hogy még egy világháboruban is megünnepeljük?

Kedves ifjak! A magyar fiuk, csak 20 évvel ezelőt is, a százmegyek közül nem az 1-t hallották és tanultak meg először. Ezen ne csudálkozzatok, ugy volt! Még iskolába se járt, ott, anyja és a mesék lágy ölen tanult meg előbb egy más számot, mely edesebb volt a rendes számoknál, mert történetet szölt róla, — róla és a nagyapáról! Ez a szám a negyvennyolc volt!

Mi volt hát ez a 48?

Kardesattogás, ágyudörgés, szónoklatok, diadalok, azután leveretés és Golgota?

Nem kedves ifjak, nem ez a 48!

Mikor majd pár év múlva elhagyjátok az iskola küszöbét, azt fogjátok tapasztalni, hogy elfog benneteket a vágy, hogy magatok szabjátok meg életrendeleteket, hogy magatok keressétek meg a kenyereteket, vagy szóval, hogy a magatok urai legyetek. Mi hajt benneteket erre?

Hissen csak jobb otthon, mint másut? Csak jobb ingyen a jó tejes kalacs, mint ha saját munkákkal csak kenyeret tudtok szerezni? Természetes, hogy jobb, kényelmesebb és — és mégse lesz közöttetek egy se, ki ne a nehezebbet, ne az önállóságot választaná!

Miért? Mert a természet törvénye alatt álltok ti is! Mert érettek lesztek, mert erőt éreztek magotokban! Az erőt pedig furcsa valami, nyugodni nem hagy, munkát, érvényesülést kíván. Az erőt elnyomni nem lehet! A burgonya átcsirázik a zsákon, mert erő van benne, életerő.

És így lesz ez nálatok, mint volt nálunk, de így van ez nemcsak az egyes embereknél, — így volt az egyes néposztályoknál, sőt nemzeteknél is.

Mikor a nép kicsiny, műveletlen, tehát erőten, lehet vezetői kezénél fogva jólélekkel, vagy orránál fogva rosszindulattal, de ha erejét értelem duzzasztja, meg kell adni jogos kívánságait még idejében jószántunkból, mint azt 48-ban tették, különben biztosan előjön érte s ha elég erős elveszi azt.

48 ennek az érettségnek az erőnek ünnepe!

Érett lett a jobbjá, a magyar nemesség odaadta neki ugyanazon jogokat, melyekkel maga bírt, jólélekkel, nem ugy mint más országokban forradalommal. A néppel most már erősebb lett a nemzeti is és királyja 1848. ápr. 11-én megadta neki mindazon kívánságokat miket erejével, hűségével megérdemelt.

Hát nem volt ami nemzetünk mindig erős? Nem kedves ifjak!

Volt ami történetünkben egy hozzá korszak, mely mesebe illő szomorú mesebe illő. Hasonlít nagyon a Csipke Rózsika meséjéhez.

Hallottatok már biztosan arról a gyönyörű szép várról, melyben mindenki babonás álomba merült míg a királyfi nem jött s fel nem ébresztette őket?

Igy volt ez Magyarországon is. A hosszú, évszázados háborukban kifáradt a nemzet, pihent

és álmodozott. Nem a szép jövőről, — ebben nem hitt, hiszen érezte erőtlenségét a jelenben. Álmodozott a szép multról, Árpád párducus leventéiről Nagy Lajos, Mátyás hatalmáról, mikor — „hej nagy volt a magyar!” A jelenen csak nagyokat busolni tudott, de hogy javitson rajta bármi keveset is, — ahhoz nem volt ereje, mert nem bízott magában.

Ekkor jött a királyfi, gróf Széchenyi István. Kimondta az átkos varázsigéket megfordítva: »Magyarország nem volt, hanem lesz! És csoda történt. Az alvók ébredtek. A komoran földre szegzett tekintet felemelkedett és várták a folytatást. »Igen, ti színte szerettétek azt hinni, hogy Magyarország csak volt, ha nem, ugy dolgozzatok, és Magyarország lesz!«

Voltak kételkedők, voltak gunyolódók, de mikor látták, hogy Széchenyi egyik művét a másik után alkotja, fellillantak reményben a hitetlen szemek, dologra nyújtóztak a lustaságban tultengő karok és mint méhdongás járt körül az országban: »Dotgozunk, lesz még Magyarország!« Az ellustult busmagyarok, a Kárpáthiák és Csollán Bertik ivadékaik nem busultak már oly emberfeletti nagyokat, mintha az egész Magyarországot ök vesztették volna el, hanem megtalálták életcéljukat, mert dolgoztak és megalapították az új Magyarországot.

Pár évtized 1825-től és már volt remény, volt életkedv, volt erő — s mert erő volt, megjött eredménye is az április 11-án szentesített törvényekben.

Éz 48, a magyar erő az újjászületés ünnepe.

De ne gondoljátok, kedves ifjak, hogy ezzel elértünk már mindent, ezután több tennivaló nem akad, javításra szükség nincsen. A természet kerülhetetlen törvénye, mely egyformán áll növényre, emberre, állmra egyaránt, hogy minden, ami a fejlődésben csak megáll, a pusztulás csiráját hordja magában, minden ami környezetéhez, általuk körülményeihez alkalmazkodni nem tud, megérett a pusztulásra.

Tehát itt tovább fejlődés kell — s ez a tiétek, a jövő. Hogy 1914, 15 és 16 érőnek, nagy szövetségeseihez méltóknak találta a 48-ban magához tért munkás magyart, ezt nemgumatták a jelen emberei. Hatalmasab rekláma nem lehetett a magyarnak, mint a világháboru, de mit fog mutatni az 1950. év, mely már a tiétek, a ti munkások eredményeinek hordozója. A mi nyers eredményt a jelen emberei háboruval, vérrel szerettek, hogy tudja majd feldolgozni és remekművé tenni, a ti eszettek, a ti békés időitök. Az erőszakkal leszártok hatalmas márványból ki bírja-e hozni a ti vésőtök a magyar dicsőség glóriás szobrát?

Fiuk, magyar fiuk, ez lelkiismeretbeli kérdés és erre felelnetek kell az életetekkel!

Ma még lelkesülten ünnepelek, de nemsokára lelkesen dolgozotok is kell, ha ma igazán ünnepeletek!

Kedves Ifjak, még pár szó, meg egy kis utraváló. Mit sem ér az az étel, mely éhséget csillapít bár, de nem táplálja a testet, felesleges a víz, mely nem üdit, sőt a legszentebb, az Isten háza se ér semmit annak, ki jobb nem lett, ha csak egy jó gondolattal is, mikor ki jön belőle.

Vigyetek el magatokkal a mai kis ünnepepről egy mondatot, melyet egyik nép nyelvén sem találtatok meg, csak a mi szép magyar nyelvünkben. Ez csak nálunk hangzik szépen, ennek csak nálunk van értelme, de nálunk csodákat teremtett. Szól pedig ez a mondás ekép: »Ne engedj a 48-ból!«

Kedves Ifja, ne engedjétek a 48-ból, ha munkáról van szó, parancszóként halljátok e szót, ha fáradtság vesz erőt rajtatok, ha épen nincs kedvetek a dologhoz — és csak tanultok tovább — ne engedjétek a 48-ból!

Ha pedig majd nagy emberek lesztek, ne engedjétek abból a szeretetből, mely minden magyar lelkében él e nagy idők iránt, ne engedjétek különösen abból a három szent jelszóból, mely 1848. évet örökké dicsővé tette nemzetünk fejlődése történetében, mert ekkor hangzott először magyar ajkon méltán együtt e három nagy szó: Szabadság, Egyenlőség, Testvériség!

Ha valaha erről a három szent szóról lesz szó — emlékezzetek és ismét csak — ne engedjétek a 48-ból!

Az ének számatok Csizsár János tanította be a töle megszokott rutinnal, úgy hogy az ifjuság szép éneke kellemes szórakazást nyújtott a hallgatóságának.

A szavalatokat Tóth Kálmán tanár tanította be lelkes türelemmel és avatott kezének eredményes munkáját láttuk a szép szavalatokban. A költeményeket a tanulók szokatlan precizitással, mely átérzéssel és természetes modorban adták elő és a közönség lelkesen tapsolta a fiatal és a közönség előadók Kohn Dezsőt, Vohár Ignácot és Czippot Györgyöt és melegen ünnepelte az ügyesen és szokatlan nyugalommal, értelmes konferáló Kardos Miklós tanulót aki Tóth Kálmán szellemes megszervezett konferenciáját adta elő. Az ünnepség a Hymnus elneklésével ért véget.

A negyedik hadikölcsön.

A háború pénzügyi terheinek fedezésére szükséges tőkék előteremtése miatt negyedszer fordul a magyar kormány a magyar néphez. Ismét felhívást intéz a pénzügyminiszter az országhoz, amelyben a hadviseléshez újabb pénzt kér. Amint háromszor a legényesebb siker koronázta a kölcsön-aláírási felhívást úgy a negyedik kölcsönnek is sikerülnie kell, mert ma még inkább meg vannak az összes előfeltételek a kölcsön kedvező elhelyezéshez, mint az első három esetben.

A hadi kölcsön sikeres elhelyezésénél nemcsak az anyagi körülmények az irányadók, hanem a lelki motívumok is befolyásolják a kölcsön eredményét. Az első kölcsön kibocsátásakor az orosz fegyveres erő tüzhelyünket fenyegette, a második kölcsönrel a lelkesedést az olasz hitveség növelte, míg a harmadik háborús kölcsönök a fegyverek elphinésekor, a tavaszi offenzíva befejezése után került aláírásra. Ma pedig orosz és olasz ellenfeleink ismételt offenzívájának meggyűlölése és fegyvereink minden vonalon való győzelme a legbátoribb lelki motívum arra, hogy bízunk hadseregünkben és bocsássuk rendelkezésére mindazokat a tőkemennyiségeket, amelyekre a győzelmes háború befejezéséig szüksége van.

A gazdasági előfeltételek sem hiányoznak a kölcsön sikeréhez. A háború konjunktura az ipart állandóan foglalkoztatja, a kereskedelmi forgalom igen élénk, nagy a pénzcirkuláció, ami arra vall, hogy az első három hadikölcsönt gazdasági életünk teljesen feldolgozta. Az élénk háborús konjunktura a leglényesebb és legbiztosabb alap, amelyre az újabb hadikölcsön kibocsátását bázisra lehet. Nálunk ugyanis azért kell minden hadikölcsönnek sikerülnie, mert zárt gazdasági területté váltunk, mindent egyedül pótolunk, a külföld segítségére alig számíthatunk, tehát a pénz bent marad az országban, a hazai kereskedelmi forgalomban cirkulál. Nem a pénzhiány, a takarékoskodás állandó emelkedése biztosítja a kölcsön fényes eredményét, mert a pénzhiány természetes következménye a mai háborús gazdasági helyzetnek, hanem a nagy és élénk konjunktura, az ipar és mezőgazdaság rendszerek produkciója, a szervezett gazdasági élet garantálja a negyedik hadikölcsön sikerét, amint ez biztosította az első három kölcsön kielégítő számszerű összegét is.

Mi eddig a legegészségesebb úton teremtettük elő hadviselés eszközeit, s ennek egyedüli oka a jól működő gazdasági élet. Éppen ebben különbözik gazdasági helyzetünk az ententétől, mert kizárt dolog, hogy ma nagy konjunktura legyen Franciaországban — mely elvesztette fő bányá- és vasércvidékét, továbbá Oroszország ipara is igen szűk keretek között mozog, mert Orosz-Lengyelország a szövetségesek kormányzása alá került. Franciaország és Oroszország kénytelenek tehát jegybankjaik segítségével és a külföld támogatásával a háború költségeit fedezni, míg mi népkölcsonők, nemzeti hitel útján teremtettünk elő 4200 millió koronát. A három kibocsátott kölcsön összegei és a kibocsátási kurzus a következőképpen alakulnak:

	Árilyom	Alap-kamat	Vég-összeg
I. hadikölcsön	98.—	6%	1170
II. „	97,50—90.80	6—5½	1120
III. „	97.—	6%	1900

A legújabb, negyedik hadikölcsön kibocsátása csak napok kérdése. Amint az első három hadikölcsönrel megtette mindenki kötelességét, éppen úgy ki kell vennie mindenkinek a negyedik hadikölcsönből a részét.

H I R E K.

A polgári iskola építésének ügye.

Muraszombat község képviselő testülete végre megunva az iskola építése körül eddig követett sok huza-vonát legutóbb megtartott gyűlésén elfogadta Horváth László körjegyző alábbi határozati javaslatát, mely biztos reményt ad arra, hogy az ügy végre döntéséhez fog jutni.

Határozati javaslat: Határozza el Muraszombat képviselőtestülete, hogy I. a Meszarics István vállalkozóval 1914 évi március hó 27-én a muraszombati polg. iskola építkezése tárgyában kötött vállalati szerződést nevezett vállalkozó hibájából ennénel egész terjedelmében a mai nappal megszünteti.

2. Hochholzer Ödön művezető mérnökkel megállapítja a Meszarics István által elvált munkálattokból a még hiányzó, illetve a nevezett vállalkozó által a mai napig elvégzett összes munkákat.

3. A Meszarics István által el nem végzett összes munkákat sürgősen más megfelelő és megbízható vállalkozónak kiadja.

4. Meszarics Istvánnal építkezés teljes befejezése után a fenti művezető mérnök, esetleg a szombathelyi m. kir. államépítészeti hivatal közbontóval a végleges leszámolást megejti és a nevezett vállalkozóval szemben kötött kötbért és egyéb kártérítési igényét ennénel is teljes mértékben fentartja.

5. Mayer János helybeli kömivesmestert felhívja, hogy egy részletes költségvetés kapcsán 14 nap alatt tegyen ajánlatot a Meszarics munkáiból hátralékos munkálatok elvállalására akként, hogy ezen munkálatok legkésőbb f. évi augusztus hó 1-ig teljesen készen legyenek.

6. Határozza el a képviselőtestület, hogy Hochholzer Ödön tervező mérnök által a polgári iskola frontja elé szükséges kerítés terveit elkészíteti, és ezt valamint az udvar és előtér rendezését, továbbá a pince vízmentesítést szintén Mayer Jánosnak kiadja a nevezett által előzetesen bemutatandó részletes költségvetés alapján.

7. Határozza el végül a képviselőtestület, hogy a polgári iskola építéséhez még szükséges cirka 26000 koronát egy rövid lejáratú és pótdóval törlesztendő folyószámla kölcsönrel fedezi, melyre névbe a helybeli kék takarékpénztártól ajánlatot kér.

Jelen határozat sürgős közéredekre való tekintettel felebbvitelére való tekintet nélkül végrehajtó az új kölcsönre vonatkozó rész kivételével.

— **Hivatal vizsgálat.** Mészáros Sándor csendőr őrnagy e héten itt időzött és a csendőrséget vizsgálta meg.

— **Halálozás.** Mély részvétellel vettünk hírt dr. Vajda József kir. ítélőtáblai bíró, a csornai járásbírószék vezetőjének váratlan elhunytáról. Dr. Vajda József kir. táblabíró április 11-én munkás életének 63. évében hirtelen elhunyt. Haláláról a soproni törvényszék külön gyászjelentést adott ki, mert benne a törvényszék egy kiváló tagját veszítette el. Halálát járásunkból Sittár, Czippot, Sági, Vukán és Osváth családok gyászolják.

— **Levél a harctérről.** E héten is felkerestek bennünket a harctérről lapunk hű olvasói. Az egyik alábbi levelet Kúhár István márkusházi vendéglős írta a harctérről, kinek felvilágosítását örömmel vesszük és Kúcsán Lajos tiszthelyetes kiutentéséről mi is büszkén emlékezünk meg.

Harctér, 1916. április 2.

• Tekintetes Szerkesztő Ur!

Mint szerkesztésében megjelenő lap olvasója, kötelességemnek érzem, a március 26-iki szám, »Hős honvédek kiutentése« című cikkre, a helyes információt megadni. Teszem ezt annál inkább, mert a szóban forgó ezt megérdemli.

Kúcsán Lajos tiszthelyetes (akkor még törzsröm.) a bronzot még 1915-ben kapta, azóta van kis ezüst, nagy ezüst, ezüst csattal (ez utóbbi kettőt számít). Tehát bronz, kis és két nagy ezüst v. érem.

Jöllehet a hiv. lap elkészve közli, de a való ez.

Hazafias üdvözléssel

Kúhár István.

A másik írást Péntek Kálmán muraszombati lakos küldte a harctérről, kinek kérését természetesen szívesen teljesítettük és lapunkat a vitéz 83-asok részére a harctérre megküldtük.

Harctér, 1916. márc. 29.

Kedves Dr. Ur!

Innen-onnan 2 éve annak, hogy szeretett városunkból hazánk iránt való kötelességteljesítés céljából eltávotunk. Unalmas óráink s a vele járó kíváncsiság (hogy vajjon mi újság lehet odahaza), arra birt bennünket, hogy megkerjük, lenne oly kegyes és rendelkezésünkre bocsátaná b. lapját, majd annak idején köszönettel megtérítjük. Tisztelettel Weisz és Péntek Kálmán.

— **Körjegyzőválasztás Rábafüzesen.** A Nagy Lajos rábafüzesi körjegyző nyugdíjazásával megüresedett körjegyzői állást tegnap töltötték be választás folytán. Nagy Lajos utódjaul egyhangulag Pataky Géza szarvaslaki segédjegyzőt választották meg.

— **Nagyheti istentiszteletek a katolikus templomban.** Nagycsütörtök fél 9 óra szentmise. Nagypéntek fél 9 óra csonka mise, passio. Nagyszombat fél 8 óra tüzszentelés, husvét gyertyaszentelés, keresztút szentelés, szent mise, délután 6 óra feltámadási körmenet.

— **Ünnepek sorrendje.** A helybeli izr. templomban a peszah-ünnepi istentisztelet kezdete folyó hó 17-én és 18-án este fél 7 órakor, 18-án és 19-én e. e. 10 órakor. Az előbbi napon magyar hitzónoklat is lesz.

— **Husvétli szünnet.** A muraszombati polgári iskolában április hó 15 ikén kezdődik és április hó 16 ikáig tart.

— **Vásár Muraszombatban.** Muraszombatban hétfőn volt országos vásár igen élénk forgalommal. Az állatfelhajtás is nagy volt, de azért az állatok rendkívül magas árakon kelték el.

— **Rovancsolás.** Vértes Antal szombathelyi pénzügyi tanácsos a muraszombati adóhivatalban rovancsolást tartott s mindent renben talált.

— **Felakasztotta magát.** Pálmafa községben Bánfi Iván odavál gazda hétfőn felakasztotta magát. Feleségét és a gyermekeket elküldte hazuról, s mikor visszatért, az istállóban felakasztva találták Bánfit. Az öngyilkos 44 éves volt és népfelkelői szolgálatot teljesített. Tettenek okát nem tudják. A hatóság részéről Dr. Geiger Vilmos főorvos és Döbrentey Antal tb. főszolgabíró szálltak ki a helyszínére.

— **Adomány a sebesülteknek.** Eberl Róza, urhölgy nék darab kenyeret Rokosa Ferenc, Bokán Mátyásné, Bokán Ferenc és Krenosz János, felsőcsalagányi lakosok pedig egy egy kenyeret voltak szívesek a sebesült katonáknak adni, melyet hála-san köszön a vörös kereszt vezetősége.

— **Polgári iskolai magántanulók figyelmebe.** Mindazok, akik a f. tanév végével a muraszombati áll. polg. fiúiskolában magánvizsgálatot tenni óhajtanak a kir. tanfelügyelőséghez címzett kérvényeiket legkésőbb ápr. 25-ig az igazgatónál tartoznak benyújtani. A kérvényhez csatolandó: az anyakönyvi kivonat a házassági bizonyítvány és a legutolsó iskolai bizonyítvány. A kérvényre I K-ds és mellékletekre 30—30 f-es bélyeg szükségeltetik. A tandíj és vizsgálati díj osztályonként 55 K. A vizsgálat napjáról, valamint a díjak befizetésének határidejéről külön lesznek értesítve. Az igazgatóság.

— **Lószemle.** A muraszombati járásban ápr. hó 8., 9. és 11-én tartotta meg a lószemlét Brodsky Jenő ulánus százados és ifj. Horváth Pál főszolgabíró. A felvezetett lovak kis százalékát sorozta be a bizottság.

A szerkesztésért felelős: **Dr. Vályi Sándor.**

Köhögés

rekedtség,
elnyálkásodás,
hurut és gőrcsős
köhögés ellen.

MILLIÓK

használják a Kaiser-féle Mell-Karamel-lák három fenyővel. **6100** köj. hit. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolja biztos hatásukat.

Kellemes ízű csukorkák **csomagonként 20 és 40 fillér, dobozban 60 fillérért** kapható Muraszombatban **Dr. Bölcs Gyula** gyógyszerüzében.

A vasúthoz járó ut világitási

ügye — sajnos — még máig sincs megoldva, de azért Ön pompásan világíthat, ha vesz egy „Heliophor-Gold-Export” jól világító villamos

zseblámpát!

Vakító fényt adó zseblámpák a legtartósabb s legegységesebb kivitelben! **Alkatrészek egyenkint is kaphatók.** A legjobbnak elismert a „Heliophor” elemek legolcsóbb árban elárúsítása:

Balkányi Ernőnél Muraszombat.

MEGHÍVÓ.

A

Tótkereszturi Takarékpénztár R.-t. 1916. év április hó 30-án délután 2 órakor az iskola helyiségében Tótkereszturon tartja első évi

RENDES KÖZGYŰLÉSÉT melyre a t. részvényeseket ezennel meghívja.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlés határozatképességének megállapítása.
2. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
4. A mérleg előterjesztése és a nyereség felosztása iránti határozathozatal.
5. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottságnak adandó felmentés és esetleges indítványok tárgyalása.

Tótkeresztur, 1916. április hó 14-én.

Az igazgatóság.

VIGYÁZZON

egészségére!

Megbízható és jóminőségű nikotinmentes

cigaretta-hüvelyeket

csakis **BALKÁNYI ERNŐ** könyv- és papírkereskedésében Muraszombatban szerezhet be.

Előfizetőknek ingyenes hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ASCHER B. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg- és porcellánkereskedése. Férfi és női cipő raktár. Vesz mindenféle gabonát.

ANTAUER JÓZSEF bábsütő és mézeskalácsos

BENKŐ JÓZSEF Szállódája az „Elefánt”-hoz.

BITIERMANN TIVADAR borbély és fodrász.

BOROS BENŐ kávéháza.

CZIPOTT MIKLÓS férfi- és női cipizész.

DICK SÁNDOR sajtgyáros.

FÜRST A. és FIA fűszer-, festék-, csemege-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén üveg és porcellánkereskedése.

FLISZÁR JÓZSEF épület- és butorasztalos. Motorerőre berendezett műhely.

KR. HIRSCHL divatruház. Legolcsóbb bevásárlási forrás. Fő utca.

HEIMER IGNÁC deszka-, faszén-, mész-, cement- és vegyeskereskedése Lendva-utca.

HALBARTH HENRIK vendéglős.

KEMÉNY MÓR „Korona” kávéháza.

WOLFARTH LAJOS ép. mérnök Mező-utca.

Ipar és kereskedelem.

Előfizetőknek ingyenes hirdetés-rovata.

PLACSEK VENCEL órás és aranyműves Muraszombat.

KARL OS JOZSEF vaskereskedő, szecskaavágó gépek árusítása

KALCHBRENNER és NÁDAI bornagykereskedése, Gróf Szápáry-utca.

KOLOSSA JÁNOS férfi- és női cipizész.

KOHN LIPÓT fűszerkereskedő, deszka, mész, cement és eternit pala árusítás.

NEMECZ JANOS vaskereskedő, nagy raktár varrógép-, ketékpár és mindennemű gazdasági gépekben.

POLLÁK JÓZSEF pékmester. Templom-utca.

PÉTERKA FERENCZ vendéglős.

PÁLFI ISTVÁN kovácsmester Lendva-utca.

RATKOL TIVADAR gőztéglagyára.

RITUPER ALAJOS épület- és műlakatos, kerékpár-, mérleg és fegyverjavító műhely. Kerékpár raktár.

SIFTAR LAJOS gőzmalom tulajdonos.

TURK JOZSEF vendéglős Templom-utca.

URSZULESZKU PÉTER uri és női fodrász.

VIDÉKIEK:

BRANDSTEIN ISTVÁN kéményseprő-mester Szombathely.

GROSZ SAMU vendéglős Úrdomb. GROSZ MÓR vegyeskereskedő Felsőlendva.

GENUR KÁROLY vendéglős Felsőlendva.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Lendvanemesd.

HAHN HERMAN vegyeskereskedő Bodóhegy.

HIRSCHL LIPÓT vegyeskereskedő Kőhidán.

KÜZMICS MÁTYÁS vendéglős Battyánd.

KOUSZ ANTAL vendéglős Bpest VII. Sip-ú. 5.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Mezővár.

KÜHÁR JÁNOS vendéglős Battyánd.

KÜHÁR ISTVÁN vendéglős Márkusházán.

OBÁL SÁNDOR vendéglős Bodóhegy.

SÁVEL JÁNOS vendéglős Kisszombat.

STIVÁN FERENCZ vendéglős Kőhida.

SIFTAR MIHÁLY vendéglős Sűrűház.

SOMMER JOZSEF vendéglős Felsőlendva.

TITÁN ISTVÁN vendéglős Radkersburg.

VEZÉR JÓZSEF vendéglős Mártonhely.

ZRINSZKY ISTVÁN gépkovács Alsómorác.